

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus jättis ühe valimiskaebuse rahuldamata ja teise läbi vaatamata

---

Riigikohus jättis ühe valimiskaebuse rahuldamata ja teise läbi vaatamata

27. juuni 2025

Riigikohus lahendas täna kaks kaebust, mis puudutavad elektroonilist hääletust sügisel toimuvatel kohalikel valimistel. Kolmanda kaebuse alusel asub kohus analüüsima valimisseaduse põhiseaduspärasust.

Andre Eli vaidlustas Vabariigi Valimiskomisjoni (VVK) 12. juuni otsust nr 33. Selle otsusega pandi muu hulgas paika, millistele operatsioonisüsteemidele luuakse e- hääletamiseks mõeldud valijarakendus.

Eli taotles VVK otsuse osalist tühistamist, kuna jäeti loomata võimalus hääletada mobiilseadmega. Kaebaja leidis, et seadus lubab kasutada e-hääletamiseks ka mobiilseadet, see on piisavalt turvaline ja niisuguse võimaluse puudumine piirab tema õigust hääletada endale sobival viisil.

Riigikohus jättis Eli kaebuse rahuldamata ja selgitas, et seadus annab VVK-le mobiilseadmetele valijarakenduse loomise otsustamisel ulatusliku kaalutusõiguse ja komisjonil tuleb lähtuda vaid avalikest huvidest. Seadusest ei tulene kohustust võimaldada mobiilihääletust valija huvides, mistõttu pole valijal ka õigust seda nõuda.

- Riigikohtu otsus asjas nr 5-25-8 [1]

Märt Põder vaidlustas sama valimiskomisjoni otsust. Kaebaja leidis, et tema õigusi on rikutud, kuna VVK otsusega kinnitatud e-hääletamise tehniline lahendus ei võimalda tal vaatlejana valimiste läbiviimise ja tulemuste kindlakstegemise korrektsuses piisavalt veenduda.

Riigikohus jättis Põdra kaebuse läbi vaatamata. Kaebuses keskendus Põder e-valimistel kasutatavate rakenduste väidetavatele puudustele. Samas käsitles vaidlustatud VVK otsus üksnes operatsioonisüsteeme, millele valija- ja kontrollrakendus luuakse, mitte rakendustele endale kehtestatud nõudeid. Tehnilised nõuded on kindlaks määratud hoopis teise VVK otsusega, mis tehti mullu veebruaris.

- Riigikohtu määrus asjas nr 5-25-11 [2]

Sulev Švilponis, Kaspar Kartanas ja Märt Põder vaidlustasid Riigikohtus ka seda, et neil keelati VVK 12. juuni koosolekut salvestada ning nad saadeti enne neljanda päevakorrapunkti arutamist ruumist välja.

See päevakorrapunkt puudutas hääletamisedeli teksti värvi ja turvaelementide kehtestamist tänavusteks kohalikeks valimisteks. Arutusel olnud info oli tunnistatud turvakaalutlustel üksnes asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.

Riigikohtul tekkis nende kaebuste lahendamisel küsimus, kas kehtivad õigusaktid – eeskätt Riigikogu

valimiste seadus – võimaldavad põhiseadusepärasel moel VVK koosolekuid kinniseks kuulutada ja vaatlejatel salvestamist keelata. Seetõttu uuendas kohus menetluse ja küsis ka Riigikogu, õiguskantsleri, justiits- ja digiministri, Vabariigi Valitust esindava ministri ning VVK seisukohti hiljemalt 4. augustiks.

Seaduse järgi tuleks valimiskaebus menetluse uuendamise korral lahendada hiljemalt kahe nädala jooksul. Samas antud juhul ei ole tegu kaebusega, mis vahetult mõjutaks valimistulemuste väljakuulutamist või nende õiguspärasust. Lisaks on Riigikogu põhiseaduslikkuse järelevalves kohustuslik menetlusosaline ja hetkel parlamendi korralisi istungeid ei toimu.

- Riigikohtu määrus asjas nr 5-25-7 [3]

Teate sisestas:

Arno Pöder
pressiesindaja
5333 9846, 730 9042
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-jattis-uhe-valimiskaebuse-rahuldamata-ja-teise-labi-vaatamata>

Lingid

- [1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=5-25-8/3>
[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=5-25-11/3>
[3] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=5-25-7/4>